

Korea spesial

Vellykket koreansk familie-saga om livet i eksil

Bok saga

Pachinko
Min Jin Lee
Aschehoug
Oversatt av Torleif
Sjøgren-Erichsen

Pachinko er en rørende roman som undersøker muligheten for lykke når man er koreaner i Japan.

Pachinko er den andre romanen til amerikansk-koreanske Min Jin Lee, og inngår i en trilogi

«Historien har sviktet oss, men det spiller ingen rolle.»

Slik setter *Pachinko* av Min Jin Lee tonen fra første setning, i en vidtrekkende historisk roman om en fattig koreansk immigrantfamilie i Japan. Vi forstår at her blir det tøft – men at hovedpersonene tenker: syns ikke synd på oss, vi trenger det ikke.

Koreanske Sunja og hennes familie følges gjennom fire generasjoner i eksil, et røft liv med tøffe slag og mange sorger. Boken ble en bestselger da den kom ut i USA i 2017, og ble også kåret til en av årets ti beste bøker av New York Times.

Det er en til tider glitrende roman som har alle de elementene man kan forvente av en klassisk historisk roman. Hvis du liker slike sagaer som du kan drømme deg vekk i og rystes av, helt til tårene overkviner deg på slutten – da er dette boken for deg.

Kostymedrama

Pachinko føles som et kostbart kostymedrama i bokform. Den historiske detaljrikdommen er overveldende og hovedpersonene pines gjennom alle mulige brå ulykker. Et slags asiatiske *Downton Abbey* der mesteparten av handlingen skjer i tjenerkvarterene og vi aldri kommer helt inn i pensalongen ovenpå.

Nei, nå holder vi oss i stekeosen på det stinkende kjellerkjøkkenet, der kimchi og drops kokes på komfyren, og alle karakterene sover tett i tett på tatamimatter inne på lagerrommet.

Koreanere i Japan har aldri blitt behandlet særlig pent, og de ulike karakterenes evner og måter å takle forskjellsbehandling og rasisme på er et sentralt tema som blir nennsomt behandlet. Noen går til grunne. Andre overkompenserer. Den japanske læreren til Sunjas sønn Noa, sier til ham at han må jobbe hardt og opplyse sin ulærde rase:

«En hardtarbeidende koreaner kan inspirere ti tusen til å gi avkall på sin dovnatur!»

Reiser seg hver gang

Tidsperioden i boken spenner fra 1910 til 1989, og geografisk flyttes leseren og bokas hovedpersoner fra øya Yeongdo utenfor Busan i Korea, til den koreanske gettoen i Osaka – og et eller annet sted midt i navet

av fortellingen finner vi Sunja. Innimellom forsvinner hun ut av syne for den allvitende og stoiske fortelleren, men Sunja er den typen som reiser seg hver gang hun blir slått ned, så helt borte blir hun aldri.

Det er ikke språklig originalitet som er styrken til denne romanen, selv om man finner fine språklige bilder her og der, og flyten i teksten er upåklagelig. Det er oversettelsen til Torleif Sjøgren-Erichsen også.

Som her: «Jenta var delikat som en dyr melon i et varemagasin»

De som har handlet premiemeloner i Japan vet hvor pent slike er pakket inn. Bokens styrke er den ubesværede måten Lee slipper de ulike karakterene ned i fanget på oss, og stoler på at vi holder orden på dem uten altfor mange forklaringer eller frempek.

Bråkete maskiner

Tittelen henspiller på hallspillet Pachinko, med bråkete og uforutsigbare maskiner, og skal vi tro boken, blir slike halter ofte drevet av koreansk-japanere med ymse moral. Maskinene rigges, så vinnermaskinene er ulike hver dag. Forfatteren mer enn antyder at mulighetene for lykke i Japan er små for koreanere i eksil og metodene for overlevelse tvilsomme. Når muligheten kommer må koreaneren gripe den og ta vare på den.

«Pachinko var et tåpelig spill, men livet var det ikke.»

For i Lees verden finnes mening i lidelsen. *Pachinko* er den andre romanen til amerikansk-koreanske Min Jin Lee, og inngår i en trilogi som har diaspora som felles tema. Boka er en hyllest til hverdagsmenneskene, de ekte arbeiderne, de helt nederst i samfunnet, som alltid skraper seg opp igjen og gir livet et nytt forsøk, atombombe eller ei.

Men som i spill kan lykken snu, og for tiden er Asia populært i popkulturen. Endelig castes en amerikansk film med kun skuespillere med asiatiske bakgrunn. Filmen «Crazy Rich Asians» basert på Kevin Kwan's roman gikk som en kule og Apple har nylig kjøpt rettighetene til å lage en TV-serie av *Pachinko*.

Morten Traavik med morsom og kreativ reisebok om Nord-Korea.

Gir deg en følelse av å være i verdens mest lukkede land

Bok reise

Morten Traavik
Forræderens
guide
til Nord-Korea
Aschehoug forlag

Forfatteren har dyp innsikt i samfunnet han levende skildrer.

Mitt første møte med Morten Traavik var hans selvportrett med en discokule i Pyongyang. Jeg tenkte han var en oppmerksomhets-syk narr som brukte Nord-Korea i jakten på medienes søkelys. Men etter å ha sett hans dokumentarfilm *Liberation Day*, forsto jeg ham bedre.

I filmen organiserer han Nord-Koreas første rockekonsert, med det slovenske avantgarde-bandet Laibach. Jeg ble henrykt over hans strategier i forhandling med misfornøyde nordkoreanere. Traavik er en som forstår nordkoreansk samfunnsstruktur, og som kan formidle uten å hylle eller kritisere det nordkoreanske regimet.

Det flommer over av artikler om Nord-Korea i norske medier, men skildringene er gjennomgående stereotype og overfladiske. Morten Traaviks *Forræderens guide til*